

Sygn. akt IV P 59/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2013 r.

Sąd Rejonowy w Bolesławcu – IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący : SSR Joanna Moroz-Korycka

Protokolant : Anna Ryś

po rozpoznaniu w dniu 20 września 2013r. w Bolesławcu,

sprawy z powództwa A. Z.

przeciwko J. Z. (...) z/s w B.

o zapłatę wynagrodzenia i inne

I. zasądza od pozwanego J. Z., prowadzącego działalność pod nazwą (...) z/s w B. na rzecz powoda A. Z. kwotę 2358,37 zł (dwa tysiące trzysta pięćdziesiąt osiem złotych i trzydzieści siedem groszy) z odsetkami ustawowymi od dnia 11.10.2012r. do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Bolesławcu kwotę 118 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych, od których powód był zwolniony,

IV. wyrokowi w punkcie I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. Akt IV P 59/13

UZASADNIENIE

Powód A. Z. w pozwie z dnia 12 marca 2013 r. wniósł o zasądzenie od pozwanego J. Z., prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) Z. J. w B., kwoty 3.317,00 zł tytułem zapłaty zaległego wynagrodzenia za pracę świadczoną za granicą na rzecz pozwanego w okresie od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia 18 września 2012 r.

W uzasadnieniu swojego żądania powód wskazał, że łączyła go z pozwanym pisemna umowa o pracę, którą strony zawarły w dniu 12 sierpnia 2012 r. Po podpisaniu umowy A. Z. został skierowany przez pozwanego do pracy za granicą - od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia 03 września 2013 r. pracował we Francji w łącznym wymiarze 170 godzin, następnie, od dnia 04 września 2012 r. do dnia 18 września 2012 r. wykonywał pracę na terenie Belgii w wymiarze 125 godzin. W dniu 19 września 2012 r. pozwany odwiózł powoda do Polski i od tej pory nie pracował on już u pozwanego. A. Z. twierdził, że na podstawie ustnych uzgodnień, dokonanych z pozwanym, miał on otrzymywać tytułem wynagrodzenia kwotę od 5- 8 euro netto za godzinę pracy we Francji i Belgii, z potrąceniem 100 euro miesięcznie na wyżywienie. Zdaniem powoda, należność tytułem wynagrodzenia za pracę, którą winien mu wypłacić pracodawca, po dokonaniu stosownych obliczeń i przy zastosowaniu kursu euro na poziomie 4,15 zł wynosi 6.121,00 zł. Jednocześnie powód wskazał, iż pozwany wypłacił mu w formie zaliczki w 4 ratach kwotę 2.804,00 zł, zatem domaga się on zasądzenia różnicy podanych wyżej kwot, tj. 3.317,00 zł. Powód podał także, iż podjął próbę kontaktu z pozwanym w celu uzyskania zaległej zapłaty, jednak okazała się ona bezskuteczna.

W odpowiedzi na pozew z dnia 09 kwietnia 2013 r., pozwany J. Z., wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko, pozwany podniósł, iż powód był zatrudniony w ramach umowy o pracę na okres próbny od dnia 10 sierpnia 2012 r. do dnia 31 października 2012 r. Umowa została rozwiązana z upływem czasu, na jaki została zawarta. Pozwany wskazał, iż powód nie pojawiał się w pracy od dnia 20 września 2012 r., nie dostarczył ani wniosku urlopowego ani zwolnienia lekarskiego. Pozwany przyznał, że powód był delegowany do pracy do Francji i Belgii i z tego tytułu, poza wynagrodzeniem wynikającym z umowy o pracę, wypłacono powodowi wynagrodzenie tytułem delegacji w wysokości 25 % należnych diet. Pozwany potwierdził, iż powód otrzymał wynagrodzenie w łącznej wysokości 2.804,00 zł i tym samym zostały wyczerpane wszelkie finansowe roszczenia pracownika.

A. Z. w piśmie przygotowawczym z dnia 10 maja 2013 r. ostatecznie sprecyzował pozew, rozszerzając powództwo i wnosząc o zasądzenie od pozwanego kwoty 3.936,00 zł tytułem należnego wynagrodzenia za okres od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia 19 września 2012 r. oraz kwoty 100,00 zł tytułem zwrotu kosztów badania lekarskiego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany J. Z. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą (...) Z. J. w B., wykonuje usługi w zakresie wykonywania robót budowlanych.

dowód: wydruk z (...) k. 27

A. Z. był zatrudniony u pozwanego w okresie od dnia 10 sierpnia 2012 r. do dnia 31 października 2012 r. na podstawie umowy o pracę na okres próbny, w 1/2 wymiarze czasu pracy, na stanowisku pracownika ogólnobudowlanego. Strony w umowie o pracę określiły wynagrodzenie powoda na kwotę 750,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce świadczenia pracy wskazano miejscowość B., teren kraju.

Przed rozpoczęciem pracy dnia 08 sierpnia 2012 r. powód został skierowany przez pozwanego na obowiązkowe wstępne badania lekarskie i został uznany za zdolnego do pracy. Za badanie lekarskie wystawiono rachunek w wysokości 100,00 zł, którą to kwotę powód uiszczył z własnych środków finansowych.

dowód: kserokopia umowy o pracę k. 3, 16, raporty miesięczne (...) k.4-5, zaświadczenie lekarskie k.36, rachunek nr (...) z dnia 8 sierpnia 2012 r. k. 35, zeznania powoda k. 41,64, kserokopia informacji o warunkach zatrudnienia k. 17, zaświadczenie o zarobkach k. 24.

W dniu 13 sierpnia 2012 r. powód został skierowany przez J. Z. do pracy za granicę, transport został zapewniony przez pozwanego. A. Z. zgodził się na wyjazd za granicę po dokonaniu z pozwanym ustnych ustaleń, co do wysokości wynagrodzenia, strony umówiły się na kwotę 5 euro netto za godzinę pracy. Pozwany, podczas pobytu pracowników za granicą, zapewniał im zakwaterowanie oraz dojazd do miejsca pracy. Z kwoty umówionego ustnie przez strony wynagrodzenia, pozwany potrącał kwotę 100 euro na wyżywienie, które dostarczał pracownikom do ich miejsca zamieszkania.

dowód: zeznania świadka S. P. k. 55, zeznania świadka Z. G. k.56, zeznania świadka K. G. (1) k. 56v-57, zeznania powoda k. 41,64, kserokopia polecenia wyjazdu służbowego k. 25, kserokopia rachunku kosztów podróży k. 26.

Pozwany prowadził pisemne zestawienia godzin pracy we Francji i Belgii poszczególnych pracowników, które sporządzali majstrowie na budowach. Także powód prowadził zeszyt, w którym w sposób regularny odnotowywał ilość przepracowanych przez siebie godzin pracy. A. Z. na rzecz J. Z. wykonywał pracę na terenie Francji od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia 03 września 2013 r. w łącznym wymiarze 141 godzin (14-17.08 – 41 godzin, 20-25.08 – 47 godzin, 27-31.08 -46 godzin, 03.09 – 7 godzin), a następnie w Belgii, od dnia 4 września 2012 r. do dnia 18 września 2012 r. w wymiarze 103 godzin (04 -08.09 – 39 godzin, 10-15.09 – 48 godzin, 17-18.09 – 16 godzin). A. Z. pracował przeciętnie

po 8 godzin od poniedziałku do piątku i po 6-7 godzin w soboty. Łącznie powód przepracował 244 godziny x 5 euro (kwota wynagrodzenia ustalona przez strony) x 4,15 zł (średni kurs Euro) = 5068 zł.

dowód: zeznania świadka S. P. - k. 55, zeznania świadka Z. G. k.56, zeznania świadka K. G. (1) k. 56v-57, zeszyt z zapisem ilości godzin przedłożony przez pozwanego k. 40. kserokopia zestawienia godzin pracy k.45-47, zeznania powoda k. 41,64.

Powód otrzymał od pozwanego tytułem częściowego wynagrodzenia przelewem - w dniu 13.09.2012 r. kwotę 934,00 zł, w dniu 24.09.2012 r. kwotę 630,00 zł, w dniu 16.11.2012 r. kwotę 246,58 zł oraz kwotę 475,30 zł. Łącznie za pracę powód wraz z zaliczkami otrzymał od pozwanego wynagrodzenie w kwocie 2804,63 zł.

dowód: wydruki z rachunku bankowego pozwanego k. 59-61, zeszyt z zapisem ilości godzin przedłożony przez pozwanego -k. 40, zeznania powoda k. 41,64, kserokopia przekazów pocztowych k. 7, 61, kserokopia rozliczenia gotówki firmowej k. 48.

W dniu 19 września 2012 r. powód, na polecenie pozwanego, wrócił do Polski i od tego czasu zaprzestał świadczenia pracy na rzecz pozwanego. Umowa o pracę została rozwiązana z A. Z. z upływem czasu, na jaki została zawarta w dniu 31.10.2012 r. W dniu 17.11.2012 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty pozostałej części wynagrodzenia w kwocie 4038,50 zł. Pozwany nie odpowiedział na wezwanie do zapłaty.

dowód: kserokopia świadectwa pracy k. 6,22, kserokopia wezwania do zapłaty k. 8, kserokopia PIT k. 10, kserokopia PIT 2 k. 21

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 22 § 1 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Jeżeli chodzi o formę umowy o pracę, kodeks wymaga, aby była ona zawarta na piśmie - art. 29 § 2 kp. Nie dochowanie tej formy nie powoduje jednak nieważności umowy. Ważna jest zatem także umowa ustna, a nawet zawarta w sposób dorozumiany przez dopuszczenie pracownika do pracy.

A. Z. roszczenie o zapłatę wynagrodzenia oparł na twierdzeniu, że pozwany nie wypłacił części należnego mu wynagrodzenia, na podstawie ustnych ustaleń, co do wysokości wynagrodzenia oraz zgodnie z rzeczywistym czasem pracy. Wprawdzie strony zawarły pisemną umowę o pracę, w której znalazł się zapis, że powód został zatrudniony na ½ etatu, na terenie kraju i miał otrzymać wynagrodzenie w wysokości 750,00 zł brutto za miesiąc pracy, ale umowa ta, zdaniem powoda, była pozorna, bowiem powód w rzeczywistości świadczył pracę we Francji i w Belgii w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem 5 euro za godzinę. Należało zatem uznać, że powód domagał się ustalenia pozorności umowy o pracę w zakresie postanowień dotyczących wynagrodzenia i wymiaru czasu pracy, tj. ustalenia, że strony umówiły się ustnie na wynagrodzenie wyższe, niż wskazane w pisemnej umowie o pracę oraz że powód świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c., nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów. Jeżeli oświadczenie takie zostało złożone dla ukrycia innej czynności prawnej, ważność oświadczenia ocenia się według właściwości tej czynności. Pozorność oświadczenia woli potraktowana została przez ustawodawcę jako wada szczególnego rodzaju, bo dotycząca oświadczenia złożonego świadomie i swobodnie dla pozorów drugiej stronie, która o takim charakterze oświadczenia wie i na to się zgadza. Wobec tego zatajenie pozorności przed adresatem oświadczenia, czyli ukrycie braku zamiaru wywołania określonych skutków prawnych (reservatio mentalis) nie pozbawia oświadczenia woli skuteczności (tak SN w wyroku z 8 czerwca 1971 r., II CR 250/71, nie publ.). W wyroku z 25 lutego 1998 r., II CKN 816/97 (nie publ.) Sąd Najwyższy uznał, że nieważność czynności prawnej z powodu pozorności oświadczenia woli może być stwierdzona tylko wówczas, gdy brak zamiaru wywołania skutków prawnych

został przejawiony wobec drugiej strony otwarcie, tak że miała ona pełną świadomość, co do pozorności złożonego wobec niej oświadczenia woli i co do rzeczywistej woli jej kontrahenta i w pełni się z tym zgadzała. (zob. S. Rudnicki, Komentarz do art. 83 k.c. stan prawny 18.01.2008 r. źródło Lex Polonica Maxima).

Według art. 83 § 1 k.c. nieważna jest czynność pozorna, czyli ta, która została przejawiona na zewnątrz, a ściśle rzecz ujmując - pozorne są te jej postanowienia, których nie da się pogodzić z postanowieniami ukrytymi. Skoro zatem pozorność może dotyczyć zarówno całej czynności prawnej, jak i niektórych tylko jej postanowień, to tym samym nieważność może dotyczyć zarówno całej czynności prawnej, jak i niektórych składających się na nią oświadczeń woli. Z przedstawionych wywodów wypływa więc wniosek, że istota pozorności wyraża się w tym, że bezwzględnie nieważne jest oświadczenie woli wyrażone na zewnątrz (np. w pisemnej umowie o pracę), gdyż ono, ukrywając inną czynność prawną, zostało złożone dla pozoru, czyli bez zamiaru wywołania skutków prawnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6.10.2004 r. I PK 545/03 OSNP 2005/24/388.).

W ocenie Sądu, powód wykazał w niniejszym postępowaniu, stosownie do art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p., iż faktyczne uzgodnienia stron stosunku pracy były odmienne od tych, które wynikały z pisemnej umowy o pracę z dnia 10 sierpnia 2012 r., zarówno w kwestii wynagrodzenia, jak również wymiaru czasu pracy.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego, w szczególności na podstawie zeznań świadków S. P., Zdziała G. i K. G. (1), Sąd ustalił, iż częstą praktyką u pozwanego pracodawcy było zatrudnianie pracowników na podstawie pisemnych umów o pracę, których postanowienia nie znajdowały odzwierciedlenia w rzeczywistości. Strony stosunku pracy dokonywały bowiem odrębnych, ustnych uzgodnień, co do wysokości należnego im wynagrodzenia, jak również innych elementów świadczenia pracy, która miała być wykonywana na rzecz pozwanego za granicą.

Sąd stwierdził, że zeznania świadków S. P., Z. G., K. G. (2) w zasadniczej części, a to istotnej dla wyjaśnienia, jakie były ustalenia między stronami, co do wynagrodzenia, jakie powód i inni pracownicy budowlani mieli otrzymywać, są ze sobą spójne i tworzą logiczną całość w zakresie poczynionych ustaleń. W szczególności na wiarę zasługiwały zeznania w zakresie, w jakim świadkowie potwierdzili, że uzgodnienia stron stosunku pracy, w tym powoda, były odmienne od tych, które wynikały z pisemnych warunków umowy o pracę. Sąd dał także wiarę wyjaśnieniom powoda, przyjmując ostatecznie, iż wynagrodzenie należne powodowi za świadczoną na rzecz pozwanego pracę wyliczane miało być według stawki 5 euro za godzinę, zgodnie z treścią ustnej umowy zawartej z pozwanym.

Sąd w konsekwencji nie podzielił stanowiska pozwanego, który twierdził, iż powód, miał otrzymać wynagrodzenie wynikające z umowy o pracę, z tytułu delegacji w wysokości 25 % należnych diet, jak również z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop. Takie twierdzenia pozwanego odbiegają bowiem od zeznań wyżej wymienionych świadków oraz zeznań powoda i nie korespondują z materiałem dowodowym zebrany w sprawie. Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom pozwanego w kwestii sposobu naliczenia powodowi wynagrodzenia, bowiem są one również sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego, gdyż wysoce wątpliwe jest, aby powód zgodził się na pracę za granicą na budowie w warunkach wskazywanych przez pozwanego za połowę minimalnego wynagrodzenia w kraju.

Odnosząc się natomiast do ustalenia rzeczywistego wymiaru czasu pracy, w jakim powód świadczył pracę na rzecz pozwanego, Sąd uznał za nieprawdziwe postanowienia pisemnej umowy o pracę również w tym zakresie. Powód, w toku postępowania twierdził, iż we Francji i Belgii przepracował łącznie 295 godzin. Na poparcie swoich twierdzeń przedłożył do akt sprawy należący do niego zeszyt, w którym regularnie dokonywał wpisów dotyczących ilości godzin przepracowanych podczas całego pobytu we Francji oraz Belgii. Z przedmiotowych zapisów wynika, iż powód świadczył pracę od poniedziałku do piątku po 10 godzin dziennie, w soboty pracował 7-8 godzin. Świadczenie S. P., Z. G. oraz K. G. (1), którzy byli zatrudnieni u pozwanego w pełnym wymiarze czasu pracy i pracowali wraz z pozwanym, zgodnie zeznali, że powód wykonywał pracę w liczbie godzin odpowiadającej godzinom przez nich przepracowanym. Świadczenie, jak również powód, zwracali także uwagę na okoliczność, iż wszyscy pracownicy byli dowożeni do miejsca pracy przez kierowców o tej samej porze, a po zakończonym dniu pracy, tym samym środkiem transportu, udawali się wspólnie do hotelu, w którym byli zakwaterowani. Takie ustalenia nie koresponduwały z treścią dokumentu prywatnego, zawierającego zestawienie godzin pracy pracowników, przedłożonych przez pozwanego, w toku procesu,

z którego wynikało, iż powód przepracował łącznie 145 godzin, tj. w sierpniu 64 godziny, we wrześniu 81 godzin. W tym zakresie Sąd powziął uzasadnione wątpliwości, co do prawdziwości wykazu godzin, wynikających z przedłożonego dokumentu prywatnego. Sąd w znacznej mierze dał wiarę zapiskom zawartym w zeszycie, należącym do powoda, z którego wynikała odpowiednio liczba dni, w których pozwany świadczył pracę, jak również specyfikacja ilości przepracowanych godzin w ciągu dni roboczych.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego oraz zeznań świadków S. P., Z. G. i K. G. (1), Sąd przyjął, iż A. Z. w spornym okresie czasu, tj. od dnia 14 sierpnia 2012 r. do dnia 18 września 2012 r., pracował po 8 godzin dziennie, a w dniach 14 sierpnia 2012 r., 25 sierpnia 2012 r., 03 września 2012 r., 08 września 2012 r., pracował po 7 godzin dziennie. Sąd ustalił, iż powód świadczył pracę na rzecz pozwanego w liczbie 31 dni roboczych. Zatem po stosownych obliczeniach, w oparciu o zapiski zawarte w zeszycie należącym do powoda z uwzględnieniem godzin pracy pracowników wynikających z zestawienia godzin pracy (którzy byli wraz z powodem dowożeni do miejsca pracy) za miesiąc sierpień i wrzesień 2012 r., Sąd przyjął, iż powód przepracował łącznie 244 godziny (27 dni x 8 godzin + 4 dni x 7 godzin). Sąd nie uwzględnił wliczeń powoda w zakresie, w jakim miał on pracować ponad 8 godzin dziennie, bowiem do czasu pracy w przedmiotowym stanie faktycznym nie doliczono czasu transportu na miejsce pracy.

Zgodnie z treścią art. 80 k.p., wynagrodzenie przysługuje za pracę wykonaną. W oparciu o powyższe ustalenia, Sąd obliczył należne powodowi wynagrodzenie, przyjmując za powodem do wliczeń kurs euro w wysokości 4,15 zł oraz ilość godzin przepracowanych 244. Świadczenie, jakie powinien otrzymać powód, w związku z wykonaną na rzecz pozwanego pracą, wynosi zatem łącznie 5.063,00 zł (244 godz. x 5 euro x 4,15 zł). Z uwagi na okoliczność, iż pozwany wypłacił powodowi kwotę 2.804,63 zł (co w pozwie przyznał sam powód), na którą składały się częściowe wypłaty w formie przelewów, jak również pobranych zaliczek, dalsze, należne powodowi wynagrodzenie powinno wynieść 2.258,37 zł (5063 zł – 2804,63 zł) i obliczoną w powyższy sposób kwotę, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda w niniejszym postępowaniu.

Sąd zasądził również na rzecz powoda kwotę 100,00 zł tytułem zwrotu kosztów badania lekarskiego. Powód przedłożył do akt sprawy rachunek nr (...), potwierdzający wpłatę niniejszej kwoty. Sąd dał wiarę wyjaśnieniom powoda, iż należność ta została uregulowana z jego własnych środków finansowych. Pozwany wprawdzie twierdził, że osobiście wręczył powodowi sporną kwotę, jednakże wbrew art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p., takiej okoliczności nie udowodnił.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. w zw. z art. 300 k.p. W myśl art. 85 § 2 k.p., wynagrodzenie za pracę płatne raz w miesiącu wypłaca się z dołu niezwłocznie po ustaleniu jego pełnej wysokości, nie później jednak niż w ciągu 10 dni następnego miesiąca kalendarzowego. Z uwagi na okoliczność, iż powód zaprzestał świadczenia pracy na rzecz pozwanego pracodawcy w dniu 19 września 2012 r., pozwany zobowiązany był do uiszczenia wynagrodzenia za wykonaną pracę najpóźniej do dnia 10 października 2012 r., a skoro pracodawca nie uczynił zadość powyższemu, to pozostawał w zwinie z zapłatą wynagrodzenia od dnia 11 października 2012 r.

O kosztach postępowania Sąd orzekł, na podstawie art. 98 k.p.c. Zgodnie z art. 96 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych – A. Z. nie miał obowiązku uiszczenia kosztów sądowych w sprawie, w związku z czym Sąd na mocy art. 113 ust 1 cytowanej powyżej ustawy obciążył pozwanego tymi kosztami, nakazując pobrać od niego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Bolesławcu kwotę 118,00 zł tytułem opłaty sądowej, od której powód był zwolniony.

Na podstawie art. 477 § 1 k.p.c, Sąd nadał rygor natychmiastowej wykonalności zasądzonemu roszczeniu w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika.